

עת"א 31065/04/24 - תייל עינאש נגד מדינת ישראל - מדינת ישראל, שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים - משרדי ממשלה

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

בפני: כב' שופט עמית כהן

תאריך: 15 אפריל 2024
עת"א 31065-04-24

העותר:

תייל עינאש
ע"י עו"ד שני מורן

נגד

המשיבים:

1. מדינת ישראל - מדינת ישראל
2. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים - משרדי ממשלה

פסק דין

עתירת העותר נגד החלטת המשיב להאריך שלילת טובת הנאה (קשר טלפוני).

רקע

1. לטענת העותר, הוא היה מנוע שיחות טלפון פרט לעורכי דין עד ליום 4.4.24, אך הודיעו לו שהמניעה הוארכה למשך חודש נוסף.

2. ב-14.4.24 הגיש העותר "עתירה דחופה" (יוער שאם אכן מדובר בעתירה דחופה, היה מצופה מהעותר לפעול לביטול ההחלטה קודם לכן) בה ביקש לבטל את ההחלטה על הארכת תקופת המניעה.

3. במועד הגשת העתירה ניתנה החלטה לפיה:

"...בטרם קביעת העתירה לדין והעברת העתירה לתשובת המשיב, תודיע ב"כ העותר אם הוא מיצה את ההליך המינהלי (לפי סעיף 7 לפקנ"צ 04.17.00). ...".

4. ב"כ העותר טענה טענות שונות נגד ההחלטה הנ"ל, שהעיקרית שבהן היא שסעיף 7 לפקודת נציבות 04.17.00 (להלן: "הפקודה") נוקט בלשון "רשאי", ולכן הדבר נתון לבחירת האסיר אשר אינו חייב להגיש השגה.

עוד טענה ב"כ העותר כי נערך לעותר שימוע, בו הוא טען את כל טענותיו והשגותיו, אך אלו נדחו על ידי המשיב, ולכן אין טעם בהגשת השגה שתוצאותיה ידועות מראש.

דיון והכרעה

5. סעיף 7 לפקודה קובע:

"(א) אסיר רשאי להשיג בכתב כנגד ההחלטה לשלול ממנו טובות הנאה/להאריך תקופת השלילה.

...

(ד) ההחלטה בהשגה תינתן ע"י הגורם שמעל הגורם שהחליט על השלילה/ הארכתה כדלקמן: ...

(ה) הגורם המוסמך יחליט בהשגה וירשום החלטתו המנומקת בטופס שבנספח ה' בהקדם האפשרי וזאת בהתחשב בכך שאין בעצם הגשת ההשגה כדי לדחות ביצוע השלילה.

..."

6. תקנה 4(ג) לתקנות סדרי דין (עתירות אסירים), תש"ם - 1980 קובעת שבית המשפט רשאי למחוק עתירה על הסף, לאחר עיון בכתב העתירה בלבד, בין היתר אם:

"(1) העותר לא מיצה את כל אפשרויות הפנייה בעניין זה לשירות בתי הסוהר לפי פקודת השירות כהגדרתן בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, בטרם הגשת העתירה".

מאחר שכאשר מדובר בהחלטה לשלול או להאריך תקופת שלילה של טובת הנאה, קיימת לאסיר אפשרות פנייה בהשגה, עליו למצות אפשרות זו וכל עוד לא עשה זאת, אין מקום שיפנה בעתירת אסיר.

שימוש במילים "אסיר רשאי" בסעיף 7(א) הנ"ל היא ברורה, משום שאסיר אינו חייב להשיג על ההחלטה, אלא רשאי לעשות זאת, אם הוא סבור שהגורם המוסמך לשלול או להאריך שלילה של טובת הנאה (בהתאם לסעיף 4 לפקודה) (להלן: "הגורם השולל") טעה בהחלטתו וברצונו של האסיר לפעול לביטול ההחלטה.

יש לדחות את טענת העותר שאין טעם בהגשת השגה, משום שההחלטה שתתקבל ברורה נוכח דחיית טענות העותר בשימוע שנערך לו. טענות האסיר נגד החלטת הגורם השולל, צריכות להישמע בפני הגורם המוסמך לשימוע השגה (בהתאם לסעיף 7(ד) לפקודה), ואין זה ברור שהגורם המוסמך לשימוע השגה ידחה טענות אשר נדחו על ידי הגורם השולל בזמן השימוע.

7. במסגרת עתירת אסיר, בית המשפט בוחן את סבירות ההחלטה המינהלית, וכל עוד לא התקבלה החלטה מינהלית סופית (בכפוף לקבלת החלטה מינהלית בהתאם להוראות פקודת נציבות 04.31.00, וההוראה שאם החלטה אינה מתקבלת במועד, נחשב הדבר כמיצוי ההליך המינהלי), אין החלטה אותה יכול בית המשפט לבחון. לכן, ככלל, כאשר אסיר אינו ממצה את ההליך המינהלי, אין מקום לדון בעתירה, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן.

ראו בג"ץ 112/12 אדם טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ממשלת ישראל (24.05.2012):

"לא בדקדוקי-עניות של פרוצדורה עסקינן, אלא במהות: הסדר הטוב; היעילות; החסכון במשאבים; מיקוד המחלוקת וציוני-דרך לפתרונה; הפעלת שיקול דעת מקצועי; הפריית השיח שבין האזרח לבין הרשות; כיבוד הדדי בין הרשות השופטת לבין הרשות המבצעת; כל אלה מחייבים מיצוי הליכים תחילה, וביקורת שיפוטית

אחר כך."

וכן, בג"ץ 267/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר האוצר (24.01.2021):

"דין העתירה להידחות על הסף מחמת אי מיצוי הליכים. כידוע, ככלל, על הפונה לבית משפט זה מוטלת החובה להקדים ולפנות לרשות המוסמכת בטרם יגיש עתירתו [...]. אין מדובר בעקרון טכני-פורמלי. הוא נועד לשרת תכליות מהותיות ובהן האפשרות שהפניה לרשות המוסמכת תחסוך את הצורך בהתדיינות משפטית. ואולם, אף אם הפנייה המוקדמת לא תוביל לתוצאה זו, הרי שיהיה בה ובהידברות עם הרשות כדי למקד את המחלוקת ולגבש את התשתית העובדתית והמשפטית הנדרשת להכרעת בית המשפט"

8. במקרה של שלילת טובת הנאה, ההחלטה המינהלית הסופית מתקבלת על ידי הגורם המוסמך לשמוע השגה ולא על ידי הגורם השולל.

נוכח האמור, מאחר שהעותר לא מיצה את כל אפשרויות הפנייה למשיב במשיב (בכך שלא פנה בהשגה), דין העתירה להימחק על הסף.

בשולי הדברים - העותר טוען שטופס השימוע לא נמסר לו. מבלי לקבוע שטענה זו נכונה, למען הזהירות, יודא המשיב שהעותר קיבל את טופס השימוע וישלח עותק שלו לב"כ העותר.

9. נוכח האמור, העתירה נמחקת על הסף בשל אי מיצוי ההליך המינהלי.

ניתן היום, ז' ניסן תשפ"ד,
15 אפריל 2024,
בהעדר הצדדים.

עמית כהן, שופט